

EKSAMEN

Emnekode: SFB10312	Emne: Innføring i bedriftsøkonomisk analyse - gammel ordning med mappe, ny eksamen
Dato: 26.3.2015	Eksamenstid: 16:00-19:00, 3 timer
Hjelpemidler: Kalkulator Utskrift av mappeinnlevering	Faglærer: Hans Kristian Bekkevard
<p>Eksamensoppgaven:</p> <p>Oppgavesettet består av 7 sider, inkludert denne forsiden og svararket (side 7). Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.</p> <p>Oppgaven består av 3 deler. Alle 3 deler skal besvares. Vekten til hver del står påført. Innenfor en del teller hver deloppgave likt hvis ikke annet er oppgitt.</p> <p>Del 1 og 2 skal besvares på det vedlagte svararket bakerst i dette oppgavesettet. Markér med tydelig kryss eller skravering hvilket svar du velger. Skriv kandidatnummer på svararket og lever det sammen med resten av besvarelsen.</p> <p>Del 3 besvares på ordinære eksamensark som fås utlevert.</p> <p>Om noe er uklart eller mangelfullt i oppgaven - ta eventuelt selv de nødvendige forutsetninger, og skriv disse ned.</p> <p>LYKKE TIL</p>	
Sensurdato:	<u>17.4.2015</u>
Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb senest dagen etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Del 1 Riktig eller galt (10 %) besvares på svarark

1.1 Både avdrag og renter er kostnader.

Riktig   Galt

1.2 Differanseenhetsinntekten er tilnærmet det samme som grenseinntekten.

Riktig   Galt

1.3 I et aksjeselskap står aksjeeierne personlig ansvarlig for selskapet gjeld.

Riktig   Galt

1.4 I det relevante kapasitetsintervallet endres de faste kostnadene i takt med aktiviteten.

Riktig   Galt

1.5 Resultatet vil alltid bli det samme uansett om det brukes selvkost eller bidragskalkulasjon.

Riktig   Galt

1.6 Uelastisk etterspørsel for en vare betyr at relativ mengdeendring er større enn relativ prisendring.

Riktig   Galt

1.7 Avskrivninger er ikke-betalbare kostnader.

Riktig   Galt

1.8 Salgsmerkost uttrykker summen av alle de direkte og indirekte tilvirkningskostnadene for et produkt.

Riktig   Galt

1.9 Bruttofortjeneste er det samme som avansen målt i kroner

Riktig   Galt

1.10 Vinningsoptimal mengde representerer den mengde hvor kostnadene per enhet er lavest.

Riktig   Galt

Del 2 Flervalgsoppgaver (30 %) besvares på svarark

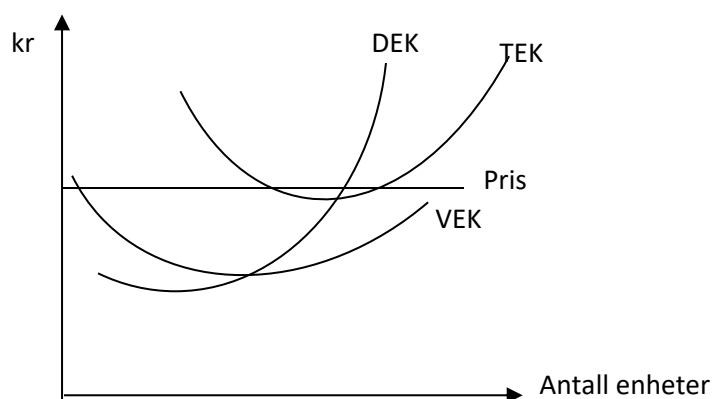
2.1 I det relevante kapasitetsintervallet anses i teorien

- a) de faste kostnadene som helt faste
- b) de variable kostnadene som proporsjonale
- c) de totale enhetskostnadene som fallende
- d) alle alternativene over er riktige

2.2 En bedrift har anskaffet en lastebil til kr 500 000. Bedriften benytter saldoavskrivninger. Bedriften regner med at de kommer til å beholde lastebilen i ca 5 år og kjøre den totalt 200 000 km. Avskrivningssatsen som benyttes er 20 %. Hva blir avskrivningen i år 2?

- a) 100 000
- b) 64 000
- c) 80 000
- d) 0 – fordi maskinen ikke skal avskrives det året den kjøpes

Opplysningene i figuren nedenfor gir deg grunnlaget for å svare på spørsmålene i oppgavene 2.3 og 2.4.

2.3 Den konkurranseformen som best beskriver konkurransesituasjonen som figuren viser er

- a) monopol
- b) oligopol
- c) monopolistisk konkurranse
- d) fullkommen konkurranse

2.4 I figuren ovenfor finner du kostnads optimum i skjæringspunktet mellom

- a) DEK og TEK
- b) DEK og Pris
- c) DEK og VEK
- d) TEK og Pris

2.5 En isobidraglinje uttrykker følgende:

- a) Den gir det samme totale dekningsbidraget uansett produktsammensetning
- b) Den viser det maksimale dekningsbidraget
- c) Den begrenser mulighetsområdet
- d) Den utvider mulighetsområdet

2.6 En bedrift får tilbud fra en kunde om å levere 3 000 postkasser til kr 1 000 pr postkasse. Bedriften har følgende registrerte data for en postkasse:

Direkte materialer	300
Direkte arbeidslønn	200
Indirekte faste kostnader produksjonsavdeling	300
Indirekte faste kostnader salgs- og adm.avd.	300

Bør bedriften akseptere ordren?

- a) Nei, da bedriften taper 3 300 000
- b) Ja, under forutsetning at det er ledig kapasitet.
- c) Nei, vi får ikke dekket alle kostnadene.
- d) Ja, bedriften tjener 3 000 000

2.7 En bedrift har følgende kostnader:

Antall	Faste totale kostnader	Variable totale kostnader	Totale kostnader
0	70 000		70 000
1 000	70 000	30 000	100 000
2 000	70 000	50 000	120 000
3 000	70 000	68 000	138 000
4 000	70 000	88 000	158 000
5 000	70 000	113 000	183 000
6 000	70 000	148 000	218 000
7 000	70 000	198 000	268 000

Differanseenhetskostnadene i intervallet 3 000/4 000 enheter er:

- a. 5
- b. 20
- c. 6,67
- d. 5,7

2.8 En kalkulatorisk kostnad er

- a. en betalbar kostnad
- b. en kostnad som bedriften får oppgitt av fylkesskattekontoret
- c. er beregnet av selskapet og som det ikke får fradrag for i likningen
- d. alle svarene ovenfor er riktige

2.9 Kostnadsoptimal produksjonsmengde er den produksjonsmengden

- a. som gir laveste totale enhetskostnader
- b. som gir laveste variable enhetskostnader
- c. som gir størst mulig overskudd
- d. som gjør at kostnader og inntekter går opp i opp

2.10 For hvilken av de følgende bedriftstyper vil divisjonskalkulasjon passe best?

- a. Et reparasjonsverksted for hvitevarer.
- b. En dagligvarehandel
- c. En ordreprodusent som tilvirket spesialordre for sine kunder.
- d. En kornmølle.

Del 3 (60 %) besvares på innføringsark

3.1 (30 %)

Økonomisjefen har foretatt en utredning for ledelsen i forbindelse med investering i et nytt anlegg. Prosjektet ventes å ha en levetid på 4 år og en investeringsutgift på kr 2 700 000 i anleggsmidler. I tillegg forutsettes det en økning i omløpsmidler, i hovedsak knyttet til økt varelager, på kr 300 000. Årlig salgsinntekt forventes å bli kr 3 500 000, variable kostnader kr 2 000 000 pr. år, mens betalbare faste kostnadene antas å være kr 500 000 pr. år. Etter periodens utløp regner bedriften å få solgt driftsmidler knyttet til prosjektet for kr. 200 000. Kalkulasjonsrente settes til 15 %.

Hun (økonomisjefen) kan fortelle at tallene ovenfor blant annet baserer seg på en markedsundersøkelse som er gjennomført tidligere. Denne undersøkelsen kostet 250 000. Hun mener derfor at tallene ovenfor er velfunderte og «ikke er tatt ut i fra løse luften».

Du er blitt bedt om å foreta følgende beregninger knyttet til lønnsomhet:

- a) Sett opp de årlige kontantstrømmene til prosjektet.
- b) Beregne tilbakebetalingstiden (inntjeningstiden).
- c) Beregne nåverdien.
- d) Skissér nåverdiprofilen grafisk og estimer prosjektets internrente.
- e) Gi en vurdering av om investeringen er lønnsom ut fra beregningene ovenfor.

3.2 (15 %)

En produksjonsbedrift benytter selvkostkalkulasjon og har en materialavdeling, en tilvirkningsavdeling og en salgsavdeling.

Bedriften benytter følgende tilleggssatser for indirekte kostnader i disse avdelingene:

Materialavdelingen:	30 % av direkte material
Tilvirkningsavdelingen:	150 % av direkte lønn
Salgsavdelingen:	20 % av tilvirkningskost

For en enhet av et produkt er det registrert 2 500 kr i direkte material og 1 200 kr i direkte lønn.

a) Beregne selvkost for produktet.

Anta nå at bedriften benytter bidragskalkulasjon og følgende tilleggssatser for indirekte variable kostnader:

Materialavdelingen:	10 % av direkte material
Tilvirkningsavdelingen:	80 % av direkte lønn

Salgsavdelingen har bare faste kostnader.

Direkte material og lønn skal betraktes som variable kostnader.

b) Beregne dekningsbidraget når produktet selges for 9 000 kr.

3.3 (15 %)

Drøft og forklar hvorvidt en tilleggsordre en bedrift mottar, og som ikke dekker alle kostnadene i en selvkostkalkyle, fremdeles kan være lønnsom å akseptere. Hvilke forutsetninger og vurderinger ligger til grunn? Benytt eksempler fra egen bedrift/mappe.

Kandidatnummer: _____

Svarark

SFB10306 – Innføring i bedriftsøkonomisk analyse

Høgskolen i Østfold

Rettledning:

Marker tydelig hvilket av alternativene du mener er riktig. Dette kan gjøres enten ved å skravere ruten eller sette et kryss i den aktuelle ruten.

Del 1:

Riktige og gale påstander		
Spørsmål #	Riktig	Galt
1.1		
1.2		
1.3		
1.4		
1.5		
1.6		
1.7		
1.8		
1.9		
1.10		

Del 2:

Flervalg	Svaralternativ			
	Spørsmål #	a	b	c
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
2.5				
2.6				
2.7				
2.8				
2.9				
2.10				